

"MILITĀRĀ MANTOJUMA
> TŪRISMA PRODUKTA IZSTRĀDE UN SADARBĪBAS TĪKLA
IZVEIDE ZEMGALES REĢIONĀ "
MILITĀRĀ MANTOJUMA TŪRISMA OBJEKTI UN STĀSTI ZEMGALES
REĢIONĀ

Interreg

Līdzfinansē
EIROPAS SAVIENĪBA

Latvija – Lietuva

LL-00052 "Baltijas militārā
mantojuma tūrisma
produkta paplašināšana
Lietuvā un Dienvidlatvijā"
(Military Heritage II)
12.09.2024.

SIA Lielķēniņš (Tēvetes vēstures muzejs) N.Jērums

Vēstures eksperta uzdevumi

Identificēt un aprakstīt Zemgales plānošanas reģiona militārā mantojuma objektus (turpmāk – Objekti) (līdz ~ 50 objekti) iekļaušanai <https://militaryheritagetourism.info> mājaslapā un maršrutos, kartē, ceļvedī un citur pēc nepieciešamības vēstures posmos:

Pirmais pasaules karš 1914 - 1918

Neatkarības kari 1918 – 1920

Pirmā neatkarība 1920 – 1940

Otrais pasaules karš 1939 - 1945

Nacionālo partizānu kustība - mežabrāļi 1944 - 1957

Padomju okupācija un neatkarības atjaunošana 1945 - 1991

Atjaunotā neatkarība 1991 - ... , kā arī izstrādāto vēsturisko aprakstu paraugu

- ▣ Informācijas apkopošana par atmiņu stāstiem (cilvēku atmiņu stāsti, apraksti, vēstures dokumenti, vēsturiskās fotogrāfijas, kartes un/ vai shēmas, sasaistes ar tēmām, objektiem, laika līnijām, u.c. ja atbilstoši) un stāstu/liecību par objektiem un ar tiem saistīto notikumu sagatavošana saskaņā ar Projekta mērķiem, kā arī izstrādāto atmiņu stāstu sagatavošanas paraugu (10 – 20 stāsti)
- ▣ Sagatavot līdz 5 - 10 vēstures tēmas un to aprakstus par Zemgales plānošanas reģiona teritoriju saskaņā ar sagatavošanas paraugu. Pašlaik vēstures tēmas ir iedalītas 8 tēmu grupās:
- ▣ 1. **Militāri notikumi, norises** (kaujas, cīņas, aplenkumi, Kurzemes katls, krīzes, operācijas, ofensīvas, atbrīvošanas, ieņemšanas, forsēšanas ...)
- ▣ 2. **Militāras personas un personības** (Kalpaks, Balodis, Zāle, Bermonts...)
- ▣ 3. **Militāri grupējumi un formējumi** (brigādes, rotas, armijas, pulki, bataljoni, partizāni, mežabrāļi, leģionāri, kurelieši, jēgeri, garnizoni, divīzijas, latvieši Krievijas impērijas sastāvā, Latviešu strēlnieki Pirmajā pasaules karā, Ziemeļu zēni, pretošanās kustība....).
- ▣ 4. **Politiski grupējumi, sabiedriskas u.c. veida organizācijas** (partijas, Pirmās latviešu sabiedriskās organizācijas, lielinieki, Valsts drošības komiteja, Čeka, Nacionālā padome ...)
- ▣ 5. **Politiski notikumi, režīmi un stāvokļi:** (proklamēšanas, pakti, miera noslēgšanas un miera līgumi, aukstais karš, dzelzs priekšgars, bruņošanās sacensības, Atmoda ...)
- ▣ 6. **Militāras būves, kompleksi un teritorijas, ieroči** (kaponieri, barikādes, zemnīcas, kara laika dzelzceļi, Karosta, poligoni, doti, dzoti, raķešu u.c. veida militāras bāzes, nocietinājumi, vaļņi, krasta aizsardzības baterijas, raķetes...)
- ▣ 7. **Noziegumi pret cilvēkiem un cilvēci, noziedzīgi režīmi** (represijas, genocīds, okupācija, holokausts, sarkanais terors, Hitlera – Staļina pakts, koncentrācijas nometnes, totalitārais režīms ...)
- ▣ 8. **Apbalvojumi** (Lāčplēša kara ordenis)
- ▣ Definēt 10 Zemgales militārā mantojuma objektus, kur tiks uzstādītas informatīvās plāksnes un pievienoti audio gidi atbilstoši Militārā mantojuma vizuālajām prasībām, balstoties uz veikto izpēti, objektu nozīmīgumu, citiem faktoriem. Vienota dizaina informatīvās plāksnes tiks uzstādītas svarīgākajiem objektiem, kas tiks iekļauti arī mārketinga materiālā - militārā mantojuma tūrisma ceļvedī.
- ▣ Izstrādāt un iesniegt Pasūtītājam 10 objektu vēsturisko aprakstu 4.4. punktā minētajām informācijas plāksnēm
- ▣ Izstrādāt un iesniegt Pasūtītājam 10 iepriekš definēto objektu vēsturisko informāciju audiogidiem;

Kritēriji objektu atlasē Zemgales un Sēlijas reģionā (Dienvidlatvijā)

- ❑ Objektam ir jāiekļaujas vienā, vai vairākos no galvenajām tēmu grupām
- ❑ Objektam, vai stāstam par bijušo objektu ir jābūt ar militāru nozīmi
- ❑ Objekts ir fiziski sasniedzams, apmeklējams
- ❑ Objektam ir militāri vēsturiska, izzinoša vērtība
- ❑ Objekts ieņem nozīmīgu lomu Latvijas militārajā vēsturē
- ❑ Objekta vēsture ietver 20.gs. notikumus
- ❑ Par objektu saglabājušies ticami vēstures avoti, vai stāsti

Atlasīto objektu saraksts

- ▣ 1. Stēla "Lāčplēša cīņa"
- ▣ 2. Sibīrijas mātēm veltīta piemiņas vieta, 1.P.k ierakumi Likteņdārzā
- ▣ 3. Kureliešu piemiņas vieta
- ▣ 4. Bunkuri Sērenes mežos
- ▣ 5. O. Oškalna partizānu kaujas vieta Mīnu kalniņš purvā
- ▣ 6. Piemiņas akmens nacionālajiem partizāniem
- ▣ 7. Stēla "Neatkarības kara varoņiem«
- ▣ 8. Ekspozīcija "Bauska laikā un cilvēki Bauskā 20.gadsimtā"" Bauskas muzejā
- ▣ 9. Bauskas Brīvības piemineklis
- ▣ 10. Piemiņas plāksne pie nama, kurā dibināts Atsevišķais Bauskas bataljons
- ▣ 11. "Čekas" māja Plūdoņa ielā
- ▣ 12. Piemiņas vieta latviešu nacionālajiem partizāniem Zālītē
- ▣ 13. Piemiņas vieta Latviešu leģiona 2. robežapsardzības pulka karavīriem pie "Dietlavām«
- ▣ 14. Piemiņas vieta Latviešu leģiona 2. robežapsardzības pulka karavīriem pie bij. "Grimām«
- ▣ 15. Iecavas Brīvības piemineklis
- ▣ 16. Piemineklis K.Berķim
- ▣ 17. Piemineklis "Bauskas aizstāvjiem pret otrreizējo padomju okupāciju«
- ▣ 18. Nacionālo partizānu piemiņas vieta
- ▣ 19. Pētera parks
- ▣ 20. Muzejs "Miķelis"
- ▣ 21. Zālītes raķešu bāze
- ▣ 22. Dobeles atbrīvošanas piemineklis
- ▣ 23. Piemiņas vieta Kambaros
- ▣ 24. Piemiņas akmens ģenerāļa Jāņa Baloža brigādes kaujas vietā
- ▣ 25. Baltais krusts un stēla Ukru pagasta nacionālajiem partizāniem
- ▣ 26. Piemineklis Jelgavas atbrīvotājiem „Lāčplēsis"
- ▣ 27. Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja ekspozīcijas
- ▣ 28. Piemineklis Jelgavas aizstāvjiem

Atlasīto objektu saraksts

- ▣ 29. Elejas kara muzejs
- ▣ 30. Jelgavas lidlauks
- ▣ 31. Bijušas munīcijas noliktavas cara laikiem
- ▣ 32. Jēkabpils lidlauks
- ▣ 33. Jēkabpils Aizsargu nams
- ▣ 34. Ekspozīcija "Cīņas par brīvību 20. gadsimtā" Jēkabpils Vēstures muzejā
- ▣ 35. Latgales artilērijas pulka armijas kazarmas
- ▣ 36. Mežabrāļiem veltīta piemiņas vieta Kalna pagastā
- ▣ 37. Viesītes Brīvības piemineklis
- ▣ 38. Viesītes mazbānītis Viesītes muzejā
- ▣ 39. Aizkraukles Vēstures un mākslas muzeja ekspozīcija "Padomju gadi«
- ▣ 40. Vesetas partizāņu zemnīca un piemiņas vieta "Baltais krusts"
- ▣ 41. Ekspozīcija „Latvijas armija Pļaviņās 20. gs.”
- ▣ 42. Bijušais Pirmā Pasaules kara laika dzelzceļš: Vecumnieki – Mercendarbe
- ▣ 43. Īles nacionālo partizāņu bunkurs
- ▣ 44. Oskara Kalpaka bataljona pirmajai kaujai veltīts piemineklis Lielaucē
- ▣ 45. Ziemassvētku kauju muzejs un brīvdabas ekspozīcija
- ▣ 46. Ložmetējkalns Tīrelpurvā
- ▣ 47. Supes purva bunkurs
- ▣ 48. Piemiņas akmens Riharda Pāruba nacionālo partizāņu grupai
- ▣ 49. Privātkolekcija "Dzimtas klēts"

Atmiņu stāsti

- ▣ 1. Tērvetes raķešu bāze
- ▣ 2. Visvalža Brizgas (Kārļa kraujas) nacionālo partizānu grupas darbība Dobeles novadā
- ▣ 3. Aviācijas mērķu poligons Zvārdē
- ▣ 4. Tīsu raķešu bāze
- ▣ 5. Nacionālie partizāni Augšzemgalē (Sēlijā)
- ▣ 6. Tanku poligons Gardenē
- ▣ 7. Snaiperu medības Annenieku pakalnos (Aldis Hartmanis)
- ▣ 8. 1916.gada marta kaujas Jēkabpils novadā
- ▣ 9. Herberta Cukura māja Bukaišos
- ▣ 10. Kureļa grupa

Vēstures tēmas

- ▣ 1. Kurzemes katla (Ziemassvētku kaujas)
- ▣ 2. Ziemassvētku kaujas Pirmā pasaules kara laikā
- ▣ 3. Neatkarības karš, Jelgavas atbrīvošana
- ▣ 4. Nacionālo partizānu pretošanās kustība Zemgalē
- ▣ 5. Kalpaka pirmā kauja Lielaucē

Paldies par uzmanību !